

Poesia | Pere Ballart

Carles Duarte ha repetit col·laboració amb el gravador Antonio Hervás i també amb el fotògraf Kim Castells

fins llavors indiferents”, i es diria que els poemes no fan sinó ajudar i fer més resistent aquella fundació.

A *Pinzellades de llum*, però, el repte és diferent. El diàleg és ara amb un seguit d'esplèndides fotografies de la Cerdanya, que Castells fa més espectaculars precisament per haver defugit tot tipisme de postal. Com que la fotografia, com deia Barthes a *La càmera clara*, té quelcom de tautològic, perquè duu sempre amb ella el seu referent, aquí la feina del poeta ha estat per tant evitar l'obvietat i, en tots els casos, ensenyar-nos a veure, nova i verge, la imatge fotogràfica. El vers curt de Duarte és com un ull que pensa, que gairebé analitza el trajecte de la pròpia mirada sobre el paisatge capturat i que invariablement ens condueix, didàctic, fins al que Barthes en diu *punctum*, aquella punyida causada pel detall rellevant que fa la foto memorable. També algun cop menys lligat a la concreta circumstància enquadrada, Duarte fa de la metàfora un negatiu de la imatge, perquè cada lector pugui revelar-la lliurement, després i més enllà del seu pretext original.

XAVIER CARRIÓ

Ens mou la llum

Carles Duarte
Gravats: Antonio Hervás
Amezua
Pagès Editors
Lleida, 2009
Preu: 30 euros
Pàgines: 110

Pinzellades de llum

Carles Duarte
Fotografies: Kim Castells
Arola Editors
Tarragona, 2009
Preu: 28 euros
Pàgines: 84

Carles Duarte posa el seu talent verbal al servei d'un diàleg ric i matisat amb els gravats d'Antonio Hervás i amb les fotografies de Kim Castells, tot fent que els seus versos, emmirallant-se en els traços i els píxels, reverberin de sentits visuals i simbòlics

1 2 3 4 5

L'ull que pensa

A diferència -potser- dels altres, els matrimonis artístics més feliços són aquells que més duren. El que ha unit en una encomiable bigàmia Carles Duarte amb el gravador Antonio Hervás i el fotògraf Kim Castells, ja ve d'enrere: *Tot passa en silenci* (2000) i *Primavera d'hivern* (2002) són els dos llibres fruit de la col·laboració respectiva. Ara Duarte ha renovat simultàniament aquests llaços i dona ocasió perquè tornem a la plaent, i també

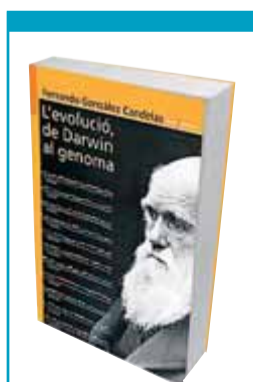
simultània, tasca d'intèrprets i contempladors. “Qui mira el quadre refà el mateix camí que el pintor”, escriu Braque als seus *Quaderns*. I ho podria repetir el poeta, que a *Ens mou la llum* compon vint poemes que recreen en el domini del mot allò que el gravador ha dreçat amb la línia, la llum i el color. Els paisatges d'Hervás, erms, de ruïnes i bustos vagament onírics, com els d'un De Chirico, empenyen Duarte a un exercici metafísic sense cap referent que no abo-

qui de manera immediata la veu a una dimensió simbòlica, que implica tot sovint el *tu* com el *nosaltres*. Aquí la pura ècfrasi -el comentari descriptiu de l'obra- no tindria sentit: cal interioritzar el gest del gravat i fer-lo propi, en la certesa que “la paraula s'acosta al misteri, / eixorda el misteri”. René Char (a propòsit precisament dels gravats de Braque) veia la feina del pintor com una voluntat de donar a les coses un “desig de llum” i “fundar un amor nou entre uns éssers i uns objectes

Davant l'estímul plàstic

És així que es pot dir que la imaginació de Carles Duarte, que potser no subjecta a cap imposició exterior fóra més apàtica o més reticent a la volada lírica, respon en canvi davant l'estímul plàstic amb llestesa admirable, com un registre d'una sensibilitat extraordinària. No podia ser més sincer el poeta en aquells versos de *Terra* (1994), quan escrivia: “I cercava de nou / a dins dels ulls / la vida que em parlava. // Tanco els ulls, / obro els ulls, / estimo amb foll amor / la màgia de la llum”.*

Ciència | David Bueno

L'evolució, de Darwin al genoma
Fernando González Candelas
Bromera / Publicacions de la Universitat de València
Alzira, 2008
Preu: 19 euros
Pàgines: 328

Més enllà de Darwin

Com molt probablement tothom ja sap, l'any 2009 ha estat declarat internacionalment Any Darwin, en commemoració del segon centenari del naixement d'aquest insigne científic anglès i del cent cinquante aniversari de la publicació de *L'origen de les espècies*, obra cabdal del pensament científic contemporani amb implicacions que sobrepassen amb escreix l'àmbit estrictament científic. És un any en què es respira evolució en molts actes acadèmics i culturals, la qual cosa també es fa palesa en la gran quantitat de llibres en homenatge a Darwin o sobre la visió actual de la

teoria de l'evolució que han estat publicats darrerament, un biaix editorial que forçosament queda reflectit en aquestes pàgines. Dins la categoria d'actualització de la teoria de l'evolució trobem *L'evolució, de Darwin al genoma*, de Fernando González Candelas, un llibre molt complet escrit amb voluntat didàctica on l'autor planteja de manera sistemàtica els antecedents d'aquesta teoria i els postulats originals de Darwin, els quals actualitza amb tots els avenços científics que han bastit la moderna teoria de l'evolució, d'una gran fermesa científica. A més, ens mostra la seva re-

levància en camps tan diversos com ara la medicina, l'agricultura, la filosofia i el dret, i ens planteja sense complexos qüestions tan intrigants com l'evolució actual de la nostra espècie. González Candelas és catedràtic de genètica a la Universitat de València i investigador de l'Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva i del Centre Superior d'Investigació en Salut Pública. Tanmateix, l'autor també planteja altres qüestions importants, com per exemple què fa que aquesta teoria hagi estat -i encara sigui- percebuda com a perillosa per determinades persones. Perquè lluny de ser

una teoria àmpliament coneguda, estudiada i apreciada, la seva situació actual en determinats països i per part d'alguns col·lectius és encara d'oberta oposició. I fins i tot moltes persones que l'accepten la perceben com una especulació, quan en realitat es una teoria fonamentada que disposa de moltes comprovacions científiques que li atorguen una solidesa comparable a la de la teoria de la gravitació, de la mecànica quàntica o de la tectònica de plaques, la validesa de les quals està més enllà de qualsevol dubte. Aquest llibre ens pot ajudar a descobrir-ho.*

1 2 3 4 5